

Meghallani és megcselekedni!

Lekció: Jak 1, 19-25, Textus: Mt 7,24-27

2023. május 21.

Az imént olvasott példabeszéd lezárja a Hegyi beszédet. Ezzel érkezünk ma mi magunk is el, a „Kősziklára épített ház” igehirdetés sorozatunk végéhez. Ebben az utolsó, záró példázatban Jézus, követői helyes magatartását világítja meg: miszerint nem elég hallgatni az Ő szavait, hanem meg is kell cselekedni azt.

Jézus szavainak hallása senki számára nem biztosítja automatikusan Isten országát. Ahogy az előző versekben említett „Uram, uram”-ot hangoztatók sem mentek be oda. A szavaikkal Őt Úrnak valók, de szívükben, engedelmisségükben Tőle távol járók is kívül rekednek onnan. Míg a múlt heti igeszakaszunk verseiben az ellentét, a „mondani” és „tenni” között feszült, itt a „hallgatni” és „tettekre váltani” között feszül.

A lekciónban Jakab is erre hívja olvasóit: „Legyetek az igének cselekvői, ne csupán hallgatói, hogy be ne csapjátok magatokat”. A Jézust „hallgató fülnek” szoros kötelékben kell lennie az Őt követő szívvel, mely keresi és vágyja teljesíteni az Ő parancsait. Az Őt követőktől elvárja Jézus, hogy a bölcs építőmesterhez hasonlóan, az Ő országának kiteljesedésével, a végítélettel érkező új ég és új földdel számolva, vállalják a keményebb munkát, ahol „a mélyre ásás időt és energiát nem kímélő munkájának” megfelel az Ő szavainak, tanításának megcselekvése, megélése.

A hasonlat alapjául az a Palesztinában télvíz idején gyakori tapasztalat szolgált, amikor a hirtelen esőzések, felhőszakadások megdagasztották a vizeket és a lezuhanó víztömegek könnyen veszedelmessé váltak a gyengén megépített házak számára, hacsak nem volt erős alapjuk. E példázat így kezdődik: „aki tehát hallja tőlem ezeket a beszédeket, és cselekszi azokat, hasonló...” Csak, aki hallja és cselekszi a Jézus által tanított dolgokat, az lesz hasonlóvá a bölcs építőmesterhez. Mivel minden itt dől el és a példázat csak bemutatja azt, hogy milyen következményei vannak a halló és cselekvő tanítványi létnek, ezért nézzük most meg együtt mi akadályozhatja hallásunkat és cselekvésünket és hogyan lehetünk bölcs építőmesterekké?

Először tehát mi akadályozhatja hallásunkat? Ahogyan a fizikai hallás egy rendkívül összetett folyamat és nagyon fontos az ember életében, ugyanúgy elengedhetetlen az, a lelki életben is. Az

Istennel való kapcsolatunk alapja: hogyan hallom meg a hangját, hogyan érzem vezetését? A keresztyén ember nevében hordozza identitását: Krisztust követő. De hogyan követjük Jézust, ha nem halljuk a hangját? Miért olyan nehéz egyáltalán meghallani Jézus hangját?

Először is azért, mert itt a nagyvárosban zaj- és információ-szennyezettségben élünk. Túl sok a minket körülvevő információ- és zajforrás. Nemcsak a mellettünk elvonuló autók és tömegközlekedési járművek zaja van velünk, hanem a folyamatosan érkező reklámok, információk, emberi beszédek, beszélgetések személyes vagy tömegkommunikáción keresztül érkező hangjai, valamint „belső világunk hangjai is” velünk vannak. Márk evangéliuma 4,23-24-ben Jézus kiemeli az ember felelősségét a hallással és annak következményeivel kapcsolatban: „Ha valakinek van füle a hallásra, hallja! Ezt is mondta nekik: Vigyázzatok arra, hogy mit hallotok!” A hallásra használt görög ige egyaránt jelenti azt, hogy hallani, meghallani, hallgatni. A vigyázás szó pedig fordítható „figyelni”-nek is. „Figyeljetez arra, hogy mit hallgattok! Figyeljetez oda, hogy mit hallgattok meg!”.

Figyelünk tudatosan arra, hogy mit és mennyit hallgatunk? Ez ugyanúgy vonatkozik személyes beszélgetéseinkre, mint a minket kívülről elérő hangokra. Tudunk-e a Lélek által, Istenhez igazodva a minket elért zajok, információk között szelektálni? Különbséget tudunk-e tenni építő és romboló hangok között? Ahogyan a fizikai hallásunknak is van természetes szelekciója, megtanulunk bizonyos zajoktól és hangoktól függetlenül jelen lenni, ugyanúgy szükségünk van a belső, lelki hallás területén is szelekcióra, prioritizálásra! Meg kell tanulnia a keresztyén embernek a világból érkező és őt elérő hangokat és zajokat megkülönböztetni! Rengeteg olyan hang és zaj vesz körbe minket, mely túl hangos vagy éppen elterel a Jó Pásztor halk és szelíd hangjától. Legtöbbször Jézus halk és szelíd szava kerül háttérzajba és a világ kiabálása határoz meg minket, pedig fordítva kellene lennie! Hadd fogalmazzak így: szükség van arra, hogy rendszeres időközönként „kiürítsünk magunkból minden felesleges zajt, minden idegen, megtévesztő hangot”. Ehhez pedig megállásra, csendre van szükségünk!

Miért olyan nehéz meghallani Jézus hangját? Egyrészt tehát azért, mert zaj- és információ-szennyezettségben élünk, de ezzel egy időben az is akadály, hogy nem tudunk csendben lenni. Rohanó világunk tempójából sokszor nehezen tudunk kilépni azért, mert egyszerűen nem találunk időt a csendre. Nincs energiánk már több dologra figyelni, elfáradtunk a gondokba és a megoldás keresésekbe. Sokszor pont itt húzzuk meg a határt: ez már nem fér bele! Pedig pont erre leginkább szükségünk, hiszen ahogy a teremtési rend része a nappal és az éjszaka, a hétköznapi és a pihenőnap,

ahogyan a fáradtság ellenszere egyedül a pihenés, úgy van szükség a sok felgyülemlett zajtól, hangtól való megszabadulásra Isten előtt! A zaj- és információ-szennyezettség gyógyszere a csend ideje.

Ahogyan a testünknek szüksége van a mókuserékből való kiszállásra, úgy van szüksége a lelkünknek is arra, hogy bekapcsolódjon a hangok és csendek ismétlődő ritmusába. Amikor Istennel nézem át és szelektálom a napom hangjait, zajait. Amikor Ő mutathat rá arra, hogy milyen hangok, szavak, mondatok jöttek Őtőle és esetleg mik a Sátántól? Miknek kell helyet adnom és miktől kell segítségével megszabadulnom? Milyen belső zajaim vannak, amik nem visznek egyáltalán közelebb Jézushoz, csak az adott probléma köré vagy kétségbeesésem, vagy éppen önmagam köré kötöznek?

Sokszor hamar feladjuk a csend gyakorlását és a csendességet, mert azt tapasztaljuk, hogy a gondolataink elvisznek minket, úgyhogy akkor inkább legyintve tovább lépünk a tennivalókba, ahelyett, hogy annál inkább benne maradnánk és engednénk, hogy minden gondolat „kipörögjön Isten elé” és csend szülessen bennünk. Meg kell tanulnunk Testvérek, hogy a csend nemcsak a lelki egészségünk szerves része, hanem az erősödő Istenkapcsolatunk alapfeltétele is. És lehet, hogy ezt is többször halljuk, de cselekvési szintig nem jut el az életünkben! A példázat intése erre nézve is igaz: „ne építsd az életed a rohanó életritmus, „mindig meg kell oldani valamit” homokjára, hanem állj meg! Ne sajnáld az időt és áss mélyre! Légy olyan, mint a bölcs építőmester, aki időt szán a hosszú távú, időt álló eredményre!” Nem kell magasra tenni a lécet, lehet, hogy először tudatosan csak napi tíz percet szánunk arra, hogy csendben vagyunk Isten előtt és engedjük, hogy a minket körülvevő világ zajai és belső hangjai elcsendesedjenek jelenlétében. Kicsi lépésenként – először tíz perc, aztán negyed óra, majd fél óra - ha napjaink rendszeres részévé tesszük a csend, a zajmentesség gyakorlását, akkor érezni és tapasztalni fogjuk azt, hogy tisztul a lelki hallásunk és egyre tisztábban meg fogjuk tudni hallani a Jó Pásztor halk és szelíd szavát! Sőt egyre jobban fogjuk kívánná és várni azokat a csendeket, amikor Ő szólalhat meg és mi csendben lehetünk!

Sokszor azonban nemcsak a külső zajterheltség miatt nem halljuk meg Jézus hangját, hanem a „belső lármáinktól” sem. Ezek lehetnek saját gondolataink, bűnös és sebzett szívünk saját zajai is. A képi világnál maradva, a bűnös szív egyik tipikus zaja a falépítés, a téglarakás zaja. Amikor Jézus azt mondja, hogy ne legyen a szívünk bálványa a pénz, választanunk kell a mammon és Őközötte, akkor el kezdjük rakni a „rám nem vonatkozik” tégladarabokat. Vagy amikor parázna szívünk vágyait leplezi le Jézus és azt mondja, hogy aki kívánsággal tekint a más feleségére már paráznaságot követett el, akkor sűrűre rakjuk „ez csak az akkori korra volt igaz” vagy „nem kell ezt szószerint

venni” tégláit. És sorolhatnánk tovább, hogy hogy építünk vastag falakat az evangélium bűnt leleplező és életet adó igazsága és bűnös szívünk között. És távol tartjuk magunkat attól, hogy Krisztus a saját képére formáljon minket! De nemcsak a bűnnel szembesülni nem tudó szívnek van zaja, hanem a sebzett szívnek is! A sebzett szívünk zaja olyan, mint a sziréna, minden más hangot felülírva követel figyelmet magának. A héten egyik éjjel volt egy téves tűzriasztás itt a templomban. Ijedve pattantunk ki az ágyból, hogy hol van a templomban tűz. Hála az Úrnak nem volt baj, de a sziréna hangja mindent vitt! Így működik a sebzett szívünk belső zaja is. Akár itt istentiszteleten ülve is - túl harsogja a megszólaló Ige hangját. Amikor a sértettségünk, és annak nyomán nőtt keserűségünk fülsüketítően kiáltja, hogy „nekem van igazam”. Vagy ítélkező szíve szirénája kapcsol be: „hogyan lehet ilyen XY!”, De ugyanígy működik belül a szívünk, amikor életünk hiányaiból, sebzettségeiből vagyunk jelen és csak ezen a szűrőn keresztül szemléljük Jézust, és belső szirénánk mindent elnyomó hangon bekapcsol: „persze az áruló Júdásokat szereti, a mellette keresztre feszített latorért meghalt, de nekem mennyi nyomorúságot megenged!” Ismerősek a szívünknek ezek a belső hangjai?

Még sorolhatnánk, hogy hány és hányféleképpen szólalnak meg sebzett szívünk, céltévesztett belső hangjai és próbálja ezeket felhasználni a Sátán arra, hogy távol tartson minket a Jézussal megélt személyes, bensőséges találkozástól! Ha falakat építünk, ha szirénák hangjai nyomják el Jézus hangját, akkor nem leszünk képesek a hallásra! Kérjük a Szentlelket, hogy leplezze le, ha az Ige hallatán elindul szívünkben a „téglafal építés zaja” vagy bekapcsolnak a Jézus szavát elnyomó „szirénáink”. A bennünk munkálkodó Lélek segít a mi erőtlenségeinken, Általa felismerhetjük, ha valamivel szemben falakat építettünk, kemény és engedetlen volt a szívünk, és bűnbánattal állhatunk meg Jézus előtt, kérve, hogy teremtse bennünk tiszta szívet és az erős lelket újítsa meg bennünk. Ugyanígy hívhatjuk a Szentlelket szívünk fülsüketítő szirénáiba is, hogy gyógyítsa meg életünk sebzett területeit, hogy ne azokon keresztül lássuk Őt, hanem az Ő szíve szeretetének valóságában, a kereszten. Mert ott ismerhetjük fel Őt leginkább, az önmagát értünk áldozó Isten Fiában, ahol elvégezte szívünk és életünk gyógyulásához szükséges megváltás drága munkáját!

A fentiek alapján is egyértelműen látható és szívünk legmélyén nagyon jól tudjuk, hogy egyáltalán nem könnyű meghallani Jézus hangját! Ezért készülünk tudatosan is az Isten előtt töltött időkre! Azt olvastuk a lekciónban, hogy fogadjuk szelíden a belénk oltott ígét. Amikor a Hegyi beszédnél a szelídségről beszéltünk idéztem Bonhoeffert, aki szerint a szelídség nem más, mint a

saját jogainkról való lemondás azért, hogy Krisztus kedvébe járhassunk. Ez is része az ige szelíden fogadásának: lemondok saját bűnös szívem vágyairól, hátat fordítok a bűnnek és a bűnös működésnek; sebzett szívem működését Jézus gyógyító érintése alá helyezem, hogy Ő csitíthassa el. Mielőtt belépek akár az otthoni csendességbe, akár Isten házába Elé hozom zajos szívem lármáit! A Jó Pásztor vágyik arra, hogy meghalljuk azt, ahogy nevünkön szólít, hogy elérhetőek, vezethetőek legyünk számára! Ennek a készülésnek része az is, hogy időben érkezünk és engedjük, hogy magunkkal hozott külső zajaink és szívünk belső lármái elcsendesedjenek. Nem szoktunk erről külön prédikálni, de ez is fontos része annak, hogy hogyan fogadjuk a belénk oltott Igét. Nemcsak az itt álló lelkészeknek nehéz, ha a hirdetések alatt gyülekezet létszáma duplájára növekszik, hanem ez is meghatározza szívünk befogadó képességét! Ha tudatosan készülünk az Istennel töltött időkre, és része lesz ennek az is, hogy már tíz perccel a kezdés előtt beülünk a sorokba, hiszem hogy mind a figyelmünk, mind a szívünk állapota aktívabb, együttműködőbb lesz a Szentlélek Isten munkájára!

„Aki tehát hallja tőlem ezeket a beszédeket, és cselekszi azokat, hasonló...” Eddig beszéltünk arról, hogy milyen akadályai lehetnek Jézus szavát egyáltalán meghallani. Most tekintünk rá arra, hogy milyen akadályai lehetnek a cselekvésnek. Azt mondja Jakab, hogy „Mert, ha valaki csak hallgatója az igének, de nem cselekszi, olyan, mint az az ember, aki a tükörben nézi meg az arcát. Megnézi ugyan magát, de elmegy, és nyomban el is felejt, hogy milyen volt.” Aki eljut odáig, hogy figyel arra, hogy a világ zaja és a szívének belső zaja elcsendesedjen, a Lélek tisztító munkája alá kerüljön, a fentiek alapján, az csak fél siker. A teljes sikert az hozza el, ha az, amit hallott cselekvéssé is válik az életében. Jézus a homokra építkező bolond házépítőhöz hasonlítja az ilyen embert, akinek majd a vihar idején – ami leginkább a végítélet képével azonosítható – összedől a háza. Jakab pedig ahhoz az emberhez hasonlítja ezt a félsikerrel járó embert, aki elfelejti önmagát. Jézus előre nézve beszél arról, hogy minden idő-és energia befektetést, a legkeményebb munkát is megéri Igéjének hallgatása és cselekvése, mert az utolsó napon nem a megsemmisülés, hanem életben maradás, azaz, az örök élet vár ránk, Jakab pedig egy hétköznapi élethez kapcsolódó példát hoz: ha valaki megnézi magát a tükörben és amikor elmegy elfelejti azt, hogy kicsoda. Egyszerűen nem történhet meg (vagy, ha igen, akkor az egy nagyon beteg dolog), hogy valaki elveszti az önmagáról alkotott képet, ha nincs tükör előtt! Jakab azt mondja, hogy nem elég megnézni magunkat az Ige tükrében, hanem a tükörben látott kép velünk kell, hogy éljen! A lényünk, a gondolatunk, az identitásunk része kell, hogy legyen az, amit a tükörben látunk! De milyen akadályai vannak, hogy mindez

megtörténhessen? Valószínűleg számos oka lehet – a hitetlenség, a megkeseredettség, a leleplezett bűnökhöz való ragaszkodás, különböző kötöttségek, függőségek és talán tudnánk folytatni a sort, - de itt most egy legtöbbször előforduló akadályról szeretnék röviden szólni, az akaratgyengeségről.

Ahhoz, hogy meg is tegyük mindazt, amit hallunk és megértünk az Igéből, szükség van az Isten által megújított és Vele együttműködő akaratra. Ennek fontosságáról beszél a már istentiszteleteken többször idézett Leanne Payne Gyógyító jelenlét könyvében: „Az akarat, az emberi lélek legjelentősebb képessége, amely az ént vagy Istent választja, meg kell hogy tanuljon választani élet és halál, mennyország és pokol között. Isten Jelenlétében, ahol ereje és kegyelme elérhető számunkra, nem elég felnézni és kérni, hogy Isten mérjen halálos csapást a test, lélek, szellem bűnös vágyaira, amelyek Krisztus felöltözése ellen vitézkednek. Nekünk kell megtenni. Mi vagyunk, akik a Jelenlét gyakorlása által felöltözzük Krisztust”.

Leanne Payne szerint általában háromféleképpen van jelen az emberben az akarat. Ennek mentén van ki nem fejlődött vagy erőtlen akaratról, passzív akaratról és aktív akaratról. Akkor beszélünk erőtlen akaratról, amikor az nem fejlődött ki, mert például olyan családban nőtt fel valaki, ahol nem fejlődhetett ki. Ahol csak a domináns szülőnek vagy szülőknek lehetett akarata, másnak nem. Ilyenkor vagy túlműködő lesz a felnövő gyermek akarata, ami szintén mindent és mindenkit le akar uralni vagy pedig erőtlen lesz. Az akaratgyengeségben szenvedő keresztyén emberben az utóbbi felé billen és bár igent mond Krisztus követésére, de mindig azt várja, hogy rajta kívülről érkezzen a segítség. „Tegyenek velem valamit, hogy meggyógyuljak!” Akár bűnnel kapcsolatban kellene neki bünt vallani és attól elfordulni, akármiben szenved azt várja, hogy valaki imádkozzon érte és varázsütésszerűen gyógyuljon meg. Ilyenkor imádkoznunk kell -akár saját csendességeinkben, akár a gyülekezetben működő imaszolgálatot kérve - az akarat gyógyulásáért, hogy Krisztus halálának és feltámadásának ereje erősítse meg gyenge akaratumat vagy ha eddig egyáltalán nem létezett, akkor Ő hívja azt életre! A passzív akarat tulajdonképpen a bűnös ember, bűnhöz ragaszkodó akarata. Ennek működését tipikusan azokban a helyzetekben tapasztaljuk, amikor az akaratum nem vetette alá magát Isten akaratának. Ugyan létezik, és erőteljesen működik is, de kitartóan ragaszkodik a bűnhöz. Pál a Rómaiakhoz írt levélben így ír róla: „Hiszen nem azt teszem, amit akarok: a jót, hanem azt cselekszem, amit nem akarok: a rosszat”. Amikor imádkozik a passzív akaratú ember gyógyulásért és nem gyógyul meg, mert nagyon is ragaszkodik például az óemberi viselkedésmintákhoz, akkor újra és újra vádolja Istent, hogy nem szabadította

meg, távol tartva ezzel magát Őtőle. Egyetlen útja van ilyenkor az akarat gyógyulásának, még pedig a megtérés, amikor megszületik szívünkben a döntés, hogy halálba adjuk azt, ami elválaszt minket Istentől és igent mondtunk arra, amit Ő akar! Amikor az ember alárendeli magát annak az egyetlen éltető akaratnak a földön, ami számára érthetetlenül, de mindig kegyelmet, szeretet és szabadságot kíván munkálni. Az aktív akarat, tulajdonképpen az újjászületett passzív akarat, ami tudja választani a halál helyett az életet, képes a bűnnel való szakításra, harcol a Sátán ellen, együttműködik a Szentlélekkel, aki képes lesz a Lélek erejével elvetni minden tisztátalanságot, minden gonoszságot, és szelíden fogadja a belét oltott ígét. Egyedül az Isten uralma alá helyezett, a Szentlélek által újjászült akarat lesz képes megcselekedni azt, amire Krisztus hívja Övéit!

Végül összegzésként nézzük meg, hogyan lehetünk bölcs építőmesterekké? A példázatban Jézus rámutat arra, hogy mit jelent az, amikor nem a magunk passzív akarata szerint cselekszünk, hanem akaratunkat teljes mértékben Őhöz igazítottuk, amikor nemcsak halljuk azt, amit Ő tanít, hanem meg is tesszük: ez bizony mélyre ásást jelent! Nem a szomszéd, nem a családtagom, nem a lelkigondozóm ássa meg az életem biztos alapját, hanem az ásó az én kezemben van! Nekem kell időt és energiát nem sajnálva hallani és tenni azt, amit Jézus kér tőlem! És ahogy egy ház napról napra, kőről kőre, tégláról téglára épül, úgy nap mint nap építkezésre hív minket Jézus. Olyan világban élünk, ahol nemcsak felgyorsult ütemben történnek a dolgok, hanem mindenhez gyorsan szeretnénk hozzájutni is. Gyors elérési útvonalak, gyors eredmények, akadálytalanul. Kis túlzással, szinte minden csak egy kattintásra van már tőlünk. De Jézus arra hívja azokat, akik Őt hallgatják, hogy ne elégedjenek meg a gyors vagy a gyorsabbnak tűnő megoldásokkal! Ne a könnyebbik utat válasszuk! Hanem hozzunk áldozatot, vállaljuk a mélyre ásás kemény munkáját, amikor szelektálunk a minket ért hangok és információk között és akaratunkat Hozzá igazítva megszabadulunk mindattól, ami nem Tőle érkezett hozzánk. Vállaljuk annak kihívását, hogy megtanulunk csendben lenni Őelőtte és várjuk, hogy külső zajainkat és szívünk belső lármáit Ő csendesítse el, hogy meg tudjuk hallani halk és szelíd szavát! Álljunk bele abba, hogy megerősítse akaratunkat a Vele való együttműködésre, hogy amit meghallottunk szavából, azt meg is tudjuk cselekedni! Amikor abban a kegyelmi állapotban élünk, hogy újra és újra igent mondunk erre hosszú távon értékálló befektetésre, akkor sem a mindennapok vihara, sem az ítéletnapjának óriási „hullámai nem tudják lerombolni” azt a házat, amit Jézussal együtt felépítettünk. Nélküle semmit sem tudunk cselekedni, Vele viszont a lehetetlen is lehetséges! Ő volt az a bölcs építőmester, akit

nem választottak el sem külső, sem belső zajok attól, hogy tisztán hallja az Atya hangját és akarata az Atya tervével mindenben együttműködő akarat volt, hogy nekünk lerombolhatatlan örök hajlékot készítsen és képessé tegyen bennünket arra, hogy magunk is bölcs építőmesterekké váljunk.
Legyen így! Ámen!

(Győriné Vincze Krisztina)